

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	14XCdo/313/2016
Identifikačné číslo spisu:	6912213801
Dátum vydania rozhodnutia:	10.05.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:6912213801.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. č. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 14C/305/2012, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 12Co/718/2014-102 z 30. apríla 2015, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 12Co/718/2014-102 z 30. apríla 2015 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Rimavská Sobota (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 14C/305/2012-14 z 12. júla 2013 uložil žalobkyni, aby v lehote 10 dní od doručenia tohto uznesenia zaplatila súdny poplatok za námietku zaujatosti v sume 66,- eur s tým, že poplatok je vyrubený podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov.

2. Predmetné uznesenie napadla žalobkyňa odvolaním.

3. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) uznesením č. k. 12Co/718/2014-102 z 30. apríla 2015 odvolanie žalobkyne ako oneskorene podané odmietol podľa ust. § 218 ods. 1 písm. a/ zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“). V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že odvolaním napadnuté uznesenie bolo žalobkyni doručené prostredníctvom jej právneho zástupcu 16. júla 2013, žalobkyňa podala odvolanie osobne na okresnom súde dňa 1. augusta 2013, pričom posledným dňom lehoty na podanie odvolania bola streda 31. júla 2013. Žalobkyňa teda podala odvolanie po uplynutí zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty (§ 204 ods. 1 OSP).

4. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie tvrdiac, že jej v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ OSP). Navrhla, aby dovolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Namietala, že odvolanie nepodávala na súde prvej inštancie osobne do podateľne, ako uviedol vo svojom rozhodnutí odvolací súd, ale ho odovzdala na prepravu doručovateľskej spoločnosti ReMax Courier Service, spol. s r.o., so sídlom v Bratislave, Čikkerova č. 2, IČO: 35 825 456, ktorej predmetom podnikania je „poskytovanie poštových služieb“. Tejto spoločnosti odovzdala odvolanie 31. júla 2013, teda v čase, keď ešte márne neuplynula lehota na podanie odvolania (§ 57 ods. 3 OSP). Označená doručovateľská spoločnosť mala povinnosť podanie doručiť adresátovi, preto bola lehota na podanie odvolania zachovaná a žalobkyňa podala odvolanie včas. Žalobkyňa (ďalej aj „dovolatelka“) k svojmu dovolaniu pripojila doklady o odovzdaní zásielky na prepravu spoločnosti ReMax Courier Service, spol. s r.o. a zoznam odvolaní podaných na Okresný súd Rimavská Sobota.

5. Zo spisu vyplýva, že dovolanie žalobkyne bolo podané 8. júla 2015. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), ktorý v ustanovení § 473 zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní vecí, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany (§ 470 ods. 2 CSP). Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálné a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (§ 470 ods. 4 CSP).

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného dovolacieho konania (ďalej aj „dovolací súd“), ktoré sa začalo do 30. júna 2016 (§ 470 ods. 4 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) najskôr skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné napadnúť týmto opravným prostriedkom.

7. Vzhľadom na prechodné ustanovenie § 470 ods. 2 CSP, podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, dovolací súd prípustnosť dovolania žalobkyne posudzoval v zmysle ustanovení § 236 a nasl. OSP, teda procesnej úpravy platnej a účinnej v čase, keď žalobkyňa toto dovolanie podala.

8. Podľa ust. § 236 OSP dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

9. Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 239 OSP.

10. Prípustnosť dovolania podľa ust. § 239 OSP v preskúmvanej veci neprichádza do úvahy. V zmysle § 239 ods. 1 OSP je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ OSP) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP. V zmysle § 239 ods. 2 OSP je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o priznaní (nepriznaní) účinkov cudziemu rozhodnutiu na území Slovenskej republiky.

11. Podľa ust. § 239 ods. 3 OSP ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, súdnych poplatkoch, oslobodení od súdnych poplatkov, prerušení alebo neprerušení konania, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

12. Dovolateľka napadla dovolaním uznesenie, ktorým odvolací súd odmietol jej odvolanie podané voči uzneseniu súdu prvej inštancie o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok za námietku zaujatosti. Keďže v preskúmvanej veci je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktoré vykazuje znaky jedného z tých uznesení, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 239 ods. 3 OSP, je zrejmé, že prípustnosť dovolania žalobkyne z ust. § 239 OSP nemožno vyvodiť.

13. Prípustnosť dovolania žalobkyne by tak bola daná len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v ust. § 237 ods. 1 OSP. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo súd bol nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

14. Dovolateľka v dovolaní netvrdila žiadnu vadu zakladajúcu prípustnosť dovolania podľa ust. § 237 ods. 1 písm. a/ až písm. e/ a písm. g/ OSP, pričom existenciu takejto vady z úradnej moci nezistil v dovolacom konaní ani dovolací súd. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

15. S prihliadnutím na obsah dovolania žalobkyne dovolací súd osobitne skúmal, či postupom a rozhodnutím súdov nedošlo k odňatiu možnosti účastníkovi konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ OSP).

16. Pod odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ OSP treba rozumieť taký postup súdu, ktorým znemožní realizáciu tých procesných práv, ktoré účastníkom občianskeho súdneho konania procesné predpisy priznávajú za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. V judikatúre Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa za také rozhodnutie pokladá aj uznesenie, ktorým odvolací súd nesprávne odmietne odvolanie ako oneskorene podané (R 23/1994). Takým rozhodnutím sa totiž účastníkovi odníma možnosť brániť svoje práva alebo právom chránené záujmy v odvolacom konaní, keďže v prípade odmietnutia odvolania odvolací súd rozhoduje bez toho, aby skúmal vecnú stránku odvolaním napadnutého rozhodnutia.

17. Podľa ust. § 204 ods. 1 OSP, odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

18. Podľa ust. § 57 ods. 3 OSP, lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť.

19. Lehota na podanie odvolania je procesnou lehotou. Charakteristickou črtou procesných lehôt je, že sú zachované aj v prípadoch, keď sa procesný úkon v rámci lehoty nedostane do dispozičnej sféry adresáta, pričom stačí, keď je posledný deň lehoty odovzdaný orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť.

20. Zo spisu vyplýva, že uznesenie súdu prvej inštancie bolo žalobkyňi doručené 16. júla 2013.

Posledným dňom 15-dňovej lehoty na podanie odvolania v zmysle ust. § 204 ods. 1 OSP bol preto 31. júl 2013 a táto skutočnosť ani nebola sporná.

21. Z podacej pečiatky Okresného súdu Rimavská Sobota nachádzajúcej sa na podanom odvolaní žalobkyne je zjavné, že odvolanie proti uzneseniu o vyrubení súdneho poplatku za námietku zaujatosti v sume 66,- eur bolo podané na tomto súde osobne 1. augusta 2013. Z tejto skutočnosti vychádzal aj odvolací súd pri svojom závere o oneskorenom podaní odvolania. Zo žalobkyňou predloženého dokladu o aktuálnom stave zásielky č. 1551789339, o ktorom odvolací súd v čase rozhodovania o odvolaní nemal vedomosť, súčasne vyplýva, že žalobkyňa 31. júla 2013, t. j. posledný deň 15-dňovej odvolacej lehoty odovzdala spoločnosti ReMax Courier Service, spol. s r.o. na doručenie adresátovi Okresný súd Rimavská Sobota 11 odvolaní voči uzneseniam tohto súdu o vyrubení súdneho poplatku v sume 66,- eur. Odvolanie vo veci vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 14 C 305/2012 sa zároveň nachádza v zozname odvolaní, ktoré žalobkyňa pripojila k svojmu dovolaniu na preukázanie skutočnosti, že súčasťou zásielky bolo aj odvolanie voči uzneseniu Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 14 C 305/2012-14 z 12. júla 2013, ktorým bola žalobkyni uložená poplatková povinnosť v sume 66,- eur.

22. Dovolateľkou predložené listiny spochybňujú záver odvolacieho súdu o tom, že odvolanie v predmetnej veci bolo podané po uplynutí zákonom stanovenej odvolacej lehoty a zároveň vyvolávajú dôvodné pochybnosti o správnosti postupu súdu prvej inštancie, ktorý odvolanie žalobkyne opatril odtlačkom pečiatky, podľa ktorej bolo odvolanie podané osobne do podateľne súdu. V prípade takýchto pochybností treba podľa názoru dovolacieho súdu postupovať v zmysle záverov, ku ktorým dospel Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze zo dňa 16. marca 2005, sp. zn. III. ÚS 331/04, v ktorom vyslovil: „Právo na súdnu ochranu nie je absolútne, ale v záujme zaistenia najmä právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy), akými sú napr. spôsobilosť byť účastníkom konania, povinnosť právneho zastúpenia v niektorých prípadoch, zákonom stanovené náležitosti návrhu na začatie konania, zákonné lehoty a pod. Vzhľadom na význam práva na súdnu ochranu v právnom štáte však pre záver o nesplnení podmienok konania nepostačuje iba pochybnosť o ich splnení, ale nesplnenie podmienok konania musí byť preukázané mimo rozumných pochybností. Pokiaľ teda všeobecný súd nemá záver o nedodržaní zákonom ustanovenej procesnej lehoty na podanie opravného prostriedku preukázaný mimo rozumných pochybností, musí vychádzať z predpokladu, že opravný prostriedok v zákonnej lehote podaný bol.“

23. Pre záver o (ne)splnení podmienky zachovania odvolacej lehoty v zmysle ustanovenia § 57 ods. 3 OSP však bolo treba sa ešte zaoberať otázkou, či spoločnosť, ktorej bolo odvolanie odovzdané žalobkyňou na doručenie, možno považovať za „orgán, ktorý má povinnosť ho doručiť“.

24. Orgánom povinným doručiť podanie, ktorým sa vykonáva úkon viazaný lehotou, je v zmysle zákonom stanovených podmienok ktorýkoľvek okresný súd (§ 42 ods. 2 OSP), odvolací súd (§ 218 ods. 2 OSP), správny orgán, ktorý vydal rozhodnutie (§ 250m ods. 2 OSP), príslušný orgán nápravnovo-výchovného ústavu, zdravotníckeho zariadenia a pod. a napokon aj pošta, čo je zrejmé aj z ustálenej judikatúry súdov Slovenskej republiky (pozri napr. V 8/72, R 23/86, ZSP č. 2/2004).

25. Zákon č. 324/2011 Z. z. o poštových službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poštových službách“), ktorého predmetom úpravy sú o. i. podmienky poskytovania poštových služieb, definované ako služby poskytované na účely dodania poštovej zásielky, a to vybranie a distribúcia poštovej zásielky, vymedzuje poskytovanie poštových služieb poštovým podnikom ako podnikateľskú činnosť. Poskytovať poštové služby možno len za podmienok stanovených zákonom, a to len na základe registrácie vykonanej Poštovým regulačným úradom v rozsahu podľa všeobecného povolenia (rozhodnutia vydaného Poštovým regulačným úradom), resp. na základe poštovej licencie (rozhodnutia vydaného Poštovým regulačným úradom). Konanie o registrácii, t. j. zápis osoby, ktorá bude poskytovať poštové služby do registra poštových podnikov, upravuje zákon o poštových službách v § 19 až § 22.

26. Poštový regulačný úrad vedie register poštových podnikov ako verejný zoznam, do ktorého sa zapisujú zákonom stanovené údaje, sprístupnený bezodplatne na jeho webovom sídle. Podľa aktuálneho registra poštových podnikov je ku dňu vydania tohto rozhodnutia v ňom evidovaných 24 poštových podnikov (z toho 2 zrušené, resp. zaniknuté) s uvedením ich obchodného mena, dátumu registrácie, spôsobu označovania poštových zásielok a druhu nimi poskytovaných poštových služieb, vrátane Slovenskej pošty, a.s. (pod poradovým číslom 18) a spoločnosti ReMax Courier Service, spol. s r.o. s dátumom jej registrácie 30. apríla 2012 (pod poradovým číslom 3), ktorej, ako tvrdí žalobkyňa, odovzdala predmetné podanie (odvolanie) na jeho doručenie pred uplynutím zákonnej lehoty na podanie odvolania.

27. Vzhľadom k tomu, že spoločnosť ReMax Courier Service, spol. s r.o. je Poštovým regulačným úradom registrovaným poštovým podnikom poskytujúcim poštové služby (označené ako OS - ostatné poštové služby) v zmysle zákona o poštových službách, treba ju považovať za orgán, ktorému je možné odovzdať podanie a ktorý má povinnosť toto podanie doručiť s následkom zachovania lehoty v zmysle ustanovenia § 57 ods. 3 OSP.

28. Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že žalobkyňa dôvodne namietala, že rozhodnutím odvolacieho súdu, ktorý odmietol jej odvolanie ako oneskorene podané, sa jej odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ OSP).

29. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 v spojení s § 450 CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.